

skulle falla sig lägligt för Herr Magistern at komma till mig i morgon bittida kl. 8 sednast?

Maria Röhl

min adress är Drottninggatan N:o 90 snedt emot Barnhuskällaren.,

P. S. om Herr Magistern ej kan komma kl. 8 så hoppas jag få se Herr Magistern vid middagstiden så skola vi då vidare samspråka om ämnet. men häre såge jag at det blefve i morgon bittida.

10

239 F. CYGNÆUS — J. V. SNELLMAN 19. & 20.IV
1840

HUB, JVS handskriftssamling

Helsingfors d. 19 à 20 April 1840.

Hjertans Broder!

20 I så många stycken hafva vi emellanåt tänkt så pass temmeligen lika, att det ej litet skulle förarga mig om vi ej äfven i en viss omständighet uti denna stund skulle öfverensstämma. Dock anledning till denna förargelse är mig troligen ej beskärd. Mången gång har Du utan tvifvel förmenat i dessa tider, att jag vore sjelfvaste djefvulen, eller något än värre; ty hvad ondt man om honom än må påstå, har man sällan tyckt sig ha anledning att klaga deröfver, att gamla herren för litet låter höra af sig. Och detta är ju, åtminstone hvad Dig beträffar, min casus. En finnes dock, som sannolikt ännu mer än Du sjelf i sin själ deröfver brummat. Och denne är, 30 måhända, har Du det redan gissat, ingen annan än jag sjelf, ifall i en så hyperkatakalektiskt blygsam tid som vår, man har rätt att bruka ett så vågadt talesätt. — Men vore detta nog sagdt angående likheten oss emellan, ehuru derom vore mycket mer att säga.

Utan att jag också säger, att föga någon dag förgått, hvarpå jag icke rätt betydligt skulle hafva tänkt på Dig, kan Du väl taga slikt för afgjort; och mången dag torde väl än dö bort, jemte åtskilligt annat, inan jag af motsatt skäl blir Dig länge svar skyldig. Och likväl har det kunnat sig så illa åtbära, att jag nu först tackar Dig för det hjerteligen välkomna bref, 40 skrifvet Gud vet när, hvilket jemte öfriga sändningar medbragtes af den halfva hjelten, hvars nådiga fru Mamma Du ville helt och hållet nedruska från den improviserade sångarthronen.,

I behagligare tid, men också icke i obehagligare kunde knapt Din epistel anlända; ty den gaf mig nästan den enda tröst, jag på mången vecka emottagit. Och det var dock en tid, då sådant mer än vanligt tarfvades. Genom ett fatalt snedsprång på det hala, hvaröfver jag så mången gång varit tvungen att halka fram, hade jag bragt min högra fot i värre opposition mot min öfriga lekamen, än ett visst grundstånd sig befinner mot allt »oefterrättligt» (undantagande sig sjelft), Erkebiskop etc. etc. Vriden, skänkte den mig sitt djupa förakt, och det roade den icke mer att bära min person. Then tiden var fastmera nu kommen, då det föll på min lott, att 50 bära lägstdensamma. Den enda tröst, som vid så bekymmersam rubbning lemnades öfrig lydde så, att ännu något annat, såsom det för en och annan synes, än mera *betänkligare*, hade kunnat rubbas. Emedlertid skakades äfven denna tröstegrund ej ringa af min gamla högsta princip uti all lefnadsphilosophi. Den lyder, denna säkra sats, såsom Du sjelf väl är nog stor filosof att veta: Det är ingen säkerhet i verlden. Det hände då,

mer än en gång, att jag i mitt dystra skolpalats upphof blicken mot dörrn och väntade att den med buller och bång skulle uppgå, och Din hvita lufva eller skabbiga hatt derigenom framskimra. Ty det syntes mig böra ske, emedan det ej var så litet nödvändigt. Och ändå wurde daraus nichts, af lätt begripliga orsaker.

Men en vacker eller kanske ful dag inträdde i det stället en annan bekant — i ordets alla betydelse — person. Det var Joh. Ludv. R(une)b(er)g. Han uppläste fragmenter af ett underskönt stycke, benämndt Nadeschda, till hvars sjungande han ändteligen med stor magt qvicknat, efter grundligt dormiterande nog. Det underbaraste af allt synes mig dock vara, att hans Sånggudinna på sätt och vis ej är någon mer eller mindre än Stubbskans egen person, hvilken, sättande torta på torta till förökande af julefröjden i den heliga staden, framläspat en tradition, fångad under hennes nomadlif i de stora stepperna. Historien grep mannen i själen och blef sålunda motivet till hans måhända skönaste sång. Åtminstone kommer den att hafva sin rörelse i ett sällskap, der mången förmenat att icke Borgå lectorerna alltid varit särdeles hemmastadda. Han umgås bland annat ganska förtroligt med »Rysslands Moder kejsarinnan Katharina». Ni raskt dömande Svenske män kunnen af slikt umgänge åtminstone sluta till, att han är salarierad och i följd deraf att han ej kan annat vara än devuerad o(ch) m(era) d(ylikt). Du lär väl minnas, att det icke hörde till mina fröjder, att nödgas tänka på den icke alltför sköna egenteliga upphofsmänskan till så mycket verkligt skönt. Men nu synes mig, att det ligger något förunderligt försonande i tanken på denna historia, ehuru hon derifrån är oskiljaktlig. Man har ej lefvat förgäfvnes i skönhetsens verld, då man från sig släppt ett sådant frö — skulle det ock skett så som fågeln — sans comparainson — släpper till ett, hvaraf skall varda ett frukträd eller och endast en blomma. För öfrigt är R(une)b(er)g nu så i farten, att han från Påsken tagit sig tjenstledighet från consistoriella och pädagogiska miserer till termins slut. Jag hoppas att han under denna sin hvila skall kunna uträtta bättre ting än i myrstacken af ofvannämnda, bestyr. Utan att inbilla mig kunna likna honom uti att slika mäktiga ting åstadkomma, tar jag mig dock friheten att äfven följa hans exempel — och gå till hvila. Tanke och ögon hafva gjort det längesen, lemnande åt pennan, brandvakten och tornuret det besväret, att vara i continuerlig rörelse. Auf Wiederseh'n, således.

Guten Morgen! (gammal visa).

Jag slutade i natt med tanken på alstrande kraft och börjar dagen åter med samma tanke. Jag har då åtminstone icke anledning att tänka på mig sjelf — men på Dig desto mera. Storligen har det gladt mig att se Dig i så djerf, rask litterär verksamhet. Förunderlig synes mig i synnerhet i visst hänseende Ditt uppträdande med den med skäl prisade »fortsättningen» af det, som Du ej börjat. Hvad jag har emot den angår blott det aldra yttersta af det yttre: titeln, omslaget. I ditt hjertas ärlighet föll det Dig ej ens in, att en sådan lumpen likhet kunde misstydvas. Men utgången har nog visat, att kroppar finnas, hvilka nog kunna det i sin klokhet. Men en småsak är och förblir det i alla fall. Värre, kanske och bättre — är att man tagit äfven det inre, det allra innersta såsom blott yttre. Åtminstone så vidt jag varit i tillfälle se, har det präntade pratet angått slika utanverk, imitation af hin Stores stil och öfriga yttre åthäfvor; vidare jagandet efter ett af behofvet påkalladt gudfruktigt ändamål, och dyligt fnas. Ingen tyckes ha annat till det, som ger skriften sin rätta andeliga döpelse, den icke tillfälliga likheten med Amorinas jättefaders skapelser. Kanske fordras det, att vara ett slags Lady Mackbeth, för att genom den nattliga hemskhet, som oakadt, det mångenstädes framblänkande fackelskenet

som kring Ditt scriptum leker ha öppna ögon för det hjertblod, af skiftande erfarenhet frampressadt, hvarmed mången rad står ritad — dyster som ett contract med Fan — deri själens hela ro stipuleras som aequivalent valuta mot hans vansklige motgåfva. Men i sådant sken kunna — lyckligtvis för dem — ej alla galanta småsikterare och academici läsa skrifvet. Och ve dem, hvilka ej blott kunna det, men äfven skrifva. Det sednare kan jag föga — men det förra endast för väl. Och det är ej just det, som gjort eller gör min lycka i lifvet. — Dock hvar står det också skrifvet, att alla skola få deraf en så alltför grof portion. — Ett förekommer mig likvisst mäktigt förargligt, och det är den omständigheten, att drönare och andra mera idoga bin visa så ringa respect mot den titaniska törnrosens stormästare, och att, så gällt hundgläfs skallar mot »råbockarne uti hans lundar.» Om någon i Europa nu för tiden har rätt, att liksom vi en gång kommo öfver ens att det hörde till Hacklins privilegier — vara hurudan han vill och likväl få lefva; så är det visserligen han. Äfven om man vore försatt i den kinkiga ställningen att knäcka halsen på honom, borde man likväl, enligt Heines admonition angående Goethe, först knäböjande göra sin reverence för honom. Jag tar mig friheten, att om honom säga som grefven i Colombine om Gud: Han är ändå litet för stor både för Dig och mig. Hvad jag nu anmärkt gäller dock i ringa grad Ditt beteende mot honom; ty sanning måste sägas.

Då Du slagit Dig på att bli observateur i stort af hela människoslägtet, har Du, säkert ej försummat att göra bekantskap med några aktningvärda roddarkäringar etc. Jag supponerar, att de för själsfrändskapens skull sist ha hjerta att, oakadt sin charoniska function, till Tartaren förflytta, eller i Phlegeton, Acheron, tunnor etc. försänka de skapelser, som hafva sina yttersta källor i Lars Hjertas et Comp(an)is rika hjerta. Gör mig således den vänskapstjensten och rådgör med dem, i fall Du ej vet bättre råd för, huru en så komplett samling som möjligt af allt det, som i Aftonbladet, Dagligt Allah(anda) och andra örtagårdar, i äldre och nyare tid vuxit omkring Törnrosens bok och dess författare. Den verkliga Huggar akademien, som jag ännu icke kunnat åtkomma, får ingalunda saknas. Sänd denna smörja jemte 12 häfter af *boken* med görligaste första hitåt. Kunde Du dessutom upplysa mig om huruvida Rabbe Wrede 1:o vid en riksdag till bän(k)man valdes; 2:o kallades till en befattning vid Gottlands beväring; 3:o af sina kamrater proponera(ts) till adjutant hos kronprinsen, då Poppius vardt nämnd, så skulle Du bespara mig några tryckta och tryckande lögner. Jag måste nu sluta, ehuru jag knapt är vid början af det jag egentligen ville säga; men fortsättning följer ovillkorligen snart. Hellsa emedlertid primo loco Mellin, d:o Fry(xell) Göranson etc. från Din amicissimus.

Fredericus,

P. S. Nu, när jag satt redan bomärket under episteln märker jag först denna onekligen vackraste sida deri. Jag kan ej annorlunda anse dess lemmande i detta oskuldsfulla tillstånd, än som ett Spas af någon grinig djefvul, som ville ge Dig en rätt åskådlig bild af mitt författarskap nu för tiden. Hjertats kraft täres emedlertid bort, liksom qvarnstenar, satta i liflig oro af lumpna regnbäckar, utan att, medan de sjelfva krossas, de skulle krossa fram något som dugde bita på. Få se huru länge detta skall räcka.